

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Факультет менеджменту і економіки

ЗАТВЕРДЖЕНО
радою факультету менеджменту і економіки
(протокол № 6 від 12. 11.2017 р.)

Кадровий менеджмент

ЗБІРНИК ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ

(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання)

Харків 2017

Укладач: Нагаєв В.М., докт. пед. наук, професор кафедри менеджменту організацій ХНАУ ім. В.В.Докучаєва.

Рецензенти:

Шиян Д.В., докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту ХНЕУ ім. С. Кузнеця;

Філімонов Ю.Л., кандидат економічних наук, доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва.

Збірник практичних завдань побудовано у формі практичних ситуаційних вправ, які розкривають основні положення змісту дисципліни «Кадровий менеджмент». Здобувачі мають можливість індивідуально розв'язувати практичні завдання і формувати власний професійний досвід вирішення господарських проблем на прикладі виробничих ситуативних моделей.

Призначений для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм» різних форм навчання, слухачів післядипломної освіти, керівників і спеціалістів сільськогосподарського виробництва.

© Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, 2017.

© В.М.Нагаєв, 2017.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПРАКТИЧНІ СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ	4
Практичне завдання 1. Складання плану кадрового менеджменту	
Практичне завдання 2. Складання функціональної матриці управління персоналом	
Практичне завдання 3. Розробка карти оцінки професійної компетентності управлінського персоналу організації	
Практичне завдання 4. Розробка професійно-кваліфікаційної моделі фахівця	
Практичне завдання 5. Розробка положень про виробничі підрозділи та служби	
Практичне завдання 6. Розробка посадових інструкцій персоналу	
Практичне завдання 7. Визначення соціально-психологічного клімату виробничого колективу	
Практичне завдання 8. Визначення соціально-психологічного клімату виробничого колективу	
Практичне завдання 9. Оптимізація чисельності управлінського персоналу групи загальногосподарського керівництва методом укрупнених нормативів	
Практичне завдання 10. Оптимізація чисельності управлінського персоналу планово-економічної та бухгалтерської служб методом укрупнених нормативів	
Практичне завдання 11. Оптимізація чисельності управлінських кадрів агрономічної служби методом укрупнених нормативів	
Практичне завдання 12. Оптимізація чисельності управлінських кадрів зоотехнічної та ветеринарної служб методом укрупнених нормативів	
Практичне завдання 13. Підбір кадрів матричним методом	
Практичне завдання 14. Розробка «Положення про атестацію керівників і спеціалістів» сільськогосподарського виробництва	
Практичне завдання 15. Складання наказу «Про проведення атестації» керівників і спеціалістів сільськогосподарського підприємства	
Практичне завдання 16. Складання атестаційних документів керівників і спеціалістів сільськогосподарського підприємства	
Практичне завдання 17. Оцінка ефективності використання робочого часу управлінського персоналу	
Практичне завдання 18. Оцінка рівня регламентації управлінської праці	
Практичне завдання 19. Оцінка рівня нормування управлінської праці	
Практичне завдання 20. Оцінка рівня стабільності управлінського персоналу	
Практичне завдання 21. Оцінка рівня трудової дисципліни персоналу організації	
Практичне завдання 22. Оцінка рівня підготовки кадрів в системі управління персоналом	
Практичне завдання 23. Складання індивідуального графіку роботи управлінського персоналу	
Практичне завдання 24. Оцінка рівня організації управлінської праці кількісним методом	
Практичне завдання 25. Організація проведення зборів, засідань, нарад	
Практичне завдання 26. Визначення ефективності проведення зборів, засідань, нарад кількісним методом	
Практичне завдання 27. Кадрове діловодство в системі управління персоналом	
Практичне завдання 28. Складання кадрових документів у процесі ротації управлінського персоналу	
Практичне завдання 29. Визначення показників ефективності системи управління персоналом	
Практичне завдання 30. Визначення ефективності системи управління персоналом	
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	45

Міністерство аграрної політики України
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

ЗАТВЕРДЖЕНО
радою факультету менеджменту і економіки
(протокол № 6 від 12. 11.2017 р.)

Кадровий менеджмент

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

**(для самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 242 «Туризм»
денної та заочної форм навчання)**

Харків – 2017

Укладач: В.М. Нагаєв, докт. пед. наук, професор кафедри менеджменту організацій ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Наведено дидактичний матеріал для самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм» різних форм навчання, з вивчення дисципліни “кадровий менеджмент”. Зміст курсу містить навчальні модульні блоки, які включають методичні рекомендації щодо засвоєння окремих тем, питання для повторення та обговорення, індивідуальні контрольні завдання для самоперевірки знань.

Рецензенти: Д.В. Шиян, докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Т.Ю. Білоусько, канд. екон. наук, зав. кафедрою маркетингу, підприємництва і організації виробництва ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

ЗМІСТ

РОЛЬ, МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ В СИСТЕМІ НАУКОВИХ ЗНАНЬ	3
ЗМІСТ КУРСУ (тематичний план з розподілом навчальних годин).....	4
ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ	6
ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	11
МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ З ВИВЧЕННЯ ОКРЕМИХ МОДУЛІВ.....	12
<u>Модуль 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ КАДРОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ</u>	12
<i>Тема 1. Методологія науки “кадровий менеджмент”</i>	12
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	13
<i>Тема 2. Персонал організації як об’єкт науки</i>	13
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	16
<i>Тема 3. Соціально-психологічні аспекти кадрового менеджменту</i>	16
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	19
<u>Модуль 2. КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ</u>	19
<i>Тема 1. Процес управління персоналом в організації</i>	19
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	21
<i>Тема 2. Методи підбору та оцінки кадрів управління</i>	21
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	23
<i>Тема 3. Організація і нормування управлінської праці</i>	23
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	26
<u>Модуль 3. ДІЛОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ</u>	26
<i>Тема 1. Організація проведення зборів, засідань, нарад</i>	26
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	28
<i>Тема 2. Проведення ділових бесід, переговорів, полеміки</i>	29
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	31
<i>Тема 3. Основи риторики, технологія та техніка виступу оратора</i>	31
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	33
<i>Тема 4. Кадрове діловодство в організації</i>	33
<i>Питання для повторення і обговорення</i>	34
ТЕМАТИКА НАУКОВИХ РОБІТ І РЕФЕРАТІВ	35
ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО РЕФЕРАТИВНОГО ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ.....	36
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ І ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО РЕФЕРАТИВНОГО ЗАВДАННЯ.....	37
ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛЬНОГО ЛИСТА САМОСТІЙНОГО РЕФЕРАТИВНОГО ЗАВДАННЯ.....	40
КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ, ВМІНЬ ТА ПРОФЕСІЙНИХ НАВИЧОК БАКАЛАВРІВ З ДИСЦИПЛІНИ “КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ”....	41
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	43

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

*Затверджено рішенням ради факультету
менеджменту і економіки ХНАУ ім. В.В.Докучаєва
(протокол № 6 від 22.11.2017 р.)*

КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ЗАЛИШКОВИХ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

**(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання)**

Харків - 2017

Укладач: *В.М. Нагаєв*, д-р пед. наук, професор кафедри менеджменту організацій ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Рецензенти: Д.В. Шиян, докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Т.Ю. Білоусько, канд. екон. наук, зав. кафедрою маркетингу, підприємництва і організації виробництва ХНАУ ім. В.В. Докучаєва.

Кадровий менеджмент: тестові завдання для контролю залишкових знань для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 242 «Туризм» різних форм навчання / укладач В. М. Нагаєв. – Х., 2017. – 63 с.

Наведено дидактичний інструментарій щодо розробки тестових завдань для діагностики рівня засвоєння знань студентів. Викладено тестові завдання рівневої складності з дисципліни «Кадровий менеджмент», які можуть використати студенти як засіб самоконтролю і саморефлексії навчально-творчої діяльності, а також як поточний або підсумковий контроль знань з боку викладача.

© Нагаєв В.М., 2017

© Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва, 2017

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ	3
1.1. Функції, принципи і вимоги до тестового контролю залишкових знань.....	3
1.2. Види тестових завдань	5
2. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ	7
Тема 1. Управління персоналом у системі кадрового менеджменту.....	7
Тема 2. Управління персоналом як соціальна система	11
Тема 3. Кадрова політика і стратегія управління персоналом організації	15
Тема 4. Кадрове планування в організаціях	18
Тема 5. Організація набору й відбору персоналу	22
Тема 6. Організація діяльності й функції служби управління персоналом	26
Тема 7. Формування колективу організацій	31
Тема 8. Згуртованість і соціальний розвиток колективу	34
Тема 9. Оцінювання персоналу в організації	39
Тема 10. Управління розвитком і рухом персоналу організації	42
Тема 11. Управління процесом вивільнення персоналу ...	46
Тема 12. Соціальне партнерство в організації	49
Тема 13. Ефективність управління персоналом	53
Ключ до тестових завдань	57
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ	61

Міністерство аграрної політики та продовольства України
Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

*Затверджено рішенням ради факультету
менеджменту і економіки ХНАУ ім. В.В.Докучаєва
(протокол № 6 від 22.11.2017 р.)*

КАДРОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

**Методичні вказівки з практичних, семінарських занять
і самостійної роботи
(для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 242 «Туризм» денної та заочної форм навчання)**

Харків – 2017

Укладачі: **В.М. Нагаєв**, д-р пед. наук, професор,
Н.В. Кондратюк, канд. екон. наук, доцент.

Рецензенти: Д.В. Шиян, докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства та менеджменту ХНЕУ ім. С. Кузнеця, Лебединська О.І., кандидат економічних наук, доцент кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин Харківського національного аграрного університету ім. В.В.Докучаєва.

© Харківський національний аграрний
університет ім. В.В. Докучаєва, 2017

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
1. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ.....	5
2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
3. ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ.....	11
4. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	13
5. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ.....	16
6. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.....	19
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	22